

فارسی هشتم متوسطه اول

سبک زندگی

درس ششم

راه نیک بختی

ده روز مهر گردون افسانه است و افسون نیکی به جای یاران فرصت شمارا

معنی: مهر و محبت کوتاه مدت فلک، افسانه و فرب است. ای یار، فرصت نیکی کردن در حق یاران و دوستان را غنیمت بشمار.

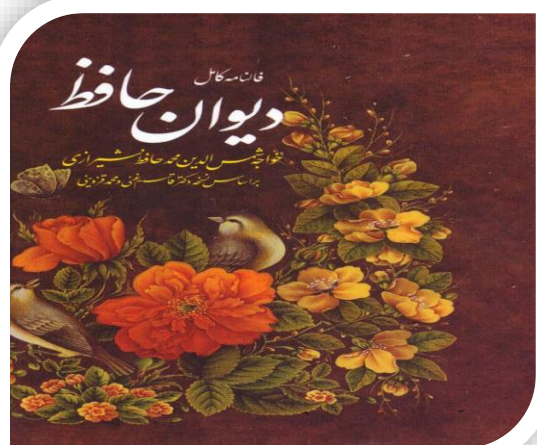
گردون: آسمان، عالم، فلک / **افسانه:** قصه، اسطوره، داستان بی اساس / **افسون:** سحر، جادو، حيله، غير واقعي / **یار:** ای یار / به جای: در حق

مفهوم کلی: غنیمت شمردن فرصت ها / **مصراع اول:** بی اعتباری دنیا، ناپایداری دنیا و گذر عمر / تاکید بر نیکی کردن در حق دوستان / اغتنام فرصت

گذشت روزگار به افسانه و افسون تشبیه شده است. / **ده روز:** کنایه از مدت اندک / **ده روز مهر گردون:** زود گذر بودن خوشی های روزگار

تاریخ ادبیات:

نوابه شمس الدین محمد، حافظ شیرازی معروف به لسان الغیب، بزرگترین غزل سرای تاریخ ادبیات ایران است. وی در اوایل قرن **هشتم** در شیراز متولد شد. چون قرآن را از بر داشت به «حافظ» متخلص شد.

پیام های شعر: 1: توصیه به سحر خیزی // 2: احترام و نیکی کردن به پدر و مادر و گوش دادن به نصیحت آن ها // 3: رعایت پاکیزگی و باادب بودن // 4: توصیه به راست گویی // 5: تلاش برای انجام کار مفید و کسب علم که باعث ارزشمندی زندگی می شود // 6: غنیمت شمردن وقت // 7: حساب کارهای خود را داشتن و مواظب و مراقب اعمال خود بودن.

تاریخ ادبیات:

ایرج میرزا: از نوادگان فتحعلی قاجار بود. تحصیلاتش را در مدرسه دارالفنون تبریز گذراند. ابتدا شاعر قاجاریه بود اما به زودی از شاعری کناره گرفت. شعر ایرج میرزا ساده، روان و مشتمل بر کلمات و تعبیرات عامیانه است و مسایل مختلف اجتماعی را با زبانی ساده و شوخی های نیشدار بیان می کند.

زین گفته سعادت تو جویم پس یاد بگیر هر چه گویم

معنی: من باین سخن به دنبال خوشبختی تو، سهم پس به آن چه می گویم کوشیده و آن را بنظر بسیار.

سعادت: نیک بختی، خجستگی // گفته: سخن، پند // یاد بگیر: فعل امر

می باش به عمر خود سحر خیز و ز خواب سحرگهان بپریز

معنی واژگان: سحرگهان: هنگام سحر «ان پسوند زمان» // می باش: همواره باش. // می باش: فعل امر مستمر

این بیت یاد آور ضرب المثل: «سحر خیز باش تا کامروا باشی»

کلام امام علی (علیه السلام) - موضوع: سحر خیزی

بَاكِرُوا فَالْبَرَكَةُ فِي الْمُبَاكِرَةِ وَ شَاوِرُوا فَالْنُجْحُ فِي الْمُشَاوَرَةِ.

صبح زود برخیزید (و سحر خیز) باشید که برکت در آن است،
و مشاوره و مشورت کنید که پیروزی و رستگاری در مشورت است.

(غرر الحکم و دررالکلم - باب البکور)

دکتر غفرانگ سعادت اسلامی سعادت

بامادر خویش مهربان باش آماده خدمتش به جان باش

معنی: بامادر خود با مهربانی رفتار کن و با تمام وجود به او خدمت کن.

معنی واژگان: به جان: با تمام وجود، از صمیم قلب / واج آرای: «ش» و مصوت «ا» / تلمیح به آیه سیزده سوره لقمان «و بالوالدین احسانا» / آماده خدمت بودن: کنایه از انجام دادن فرمان

با چشم ادب نگر در را از گفته او هیچ سر را

معنی: به دردت با ادب و احترام نگاه کن و از گفته او سرپچی نکن.

را در این بیت حرف اضافه است به معنی «به» / سر میبچ: کنایه از نافرمانی نکن / تناسب: چشم و نگر، چشم و سر

چون این دو شوند از تو خرسند خرسند شوند از تو خداوند

معنی: اگر پدر و مادر از تو راضی بشوند خداوند از تو خوشدوستی شود.

خرسند: راضی، خشنود، قانع / آرایه تکرار: خرسند // تلمیح به حدیث پیامبر «رضی الله فی رضی الوالدین و سخطه فی سخطهما» رضایت خداوند در رضایت و خشنودی پدر و مادر است و خشم خداوند در غضب و خشم آنان است.

قال رسول الله ﷺ

رَضِيَ اللَّهُ فِي رِضَى الْوَالِدَيْنِ وَ سَخَطُهُ فِي سَخَطِهِمَا

رضایت خداوند در رضایت و خشنودی پدر و مادر است
و خشم خداوند در غضب و خشم آنان است.

مسندک الوسائل ج ۲، ص ۶۲۷

چون با ادب و تمیز باشی پیش همه کس عزیز باشی

بیت دو جمله دارد / هر دو جمله اسنادی است / مسند: با ادب و تمیز مصراع اول / عزیز: مسند مصراع دوم / چون: قید زمان

می کوش که هر چه گوید استاد کسری همه را به چابکی یاد

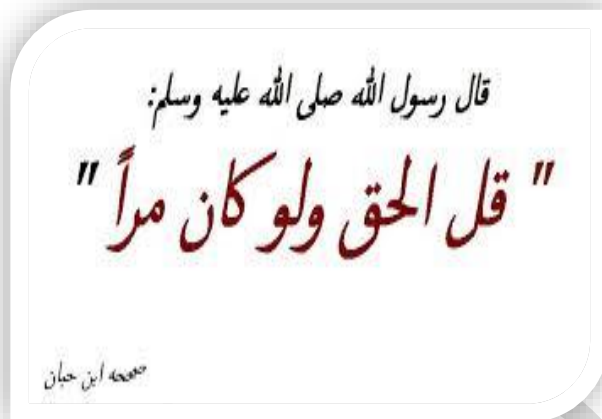
معنی: همواره تلاش کن که هر چه استاد و آموزگار تبه تومی گوید همه را به سرعت یادگیری

می کوش: بکوش، تلاش کن / می کوش: فعل امر / چابکی: زیرکی، هوشیاری

زندانگو سخن به جز راست هر چند تو را در آن ضرر باشد

معنی: آگاه باش که سخن به جز سخن راست نگویی هر چند به ضرر تو باشد.

تلمیح به سخن پیامبر: « قولو الحق و لو علی انفسکم » حق را بگویند هر چند به زیان آنان باشد // تلمیح به سخن امام علی: « قل الحق ، ان كان مرا » حقیقت را بگویند هر چند تلخ باشد .. **النجاه فی الصدق** : نجات انسان در راستی است

هر شب که روی به جامه خواب کن نیک تامل اندر این باب

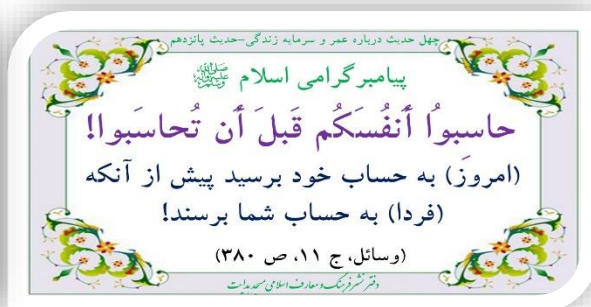
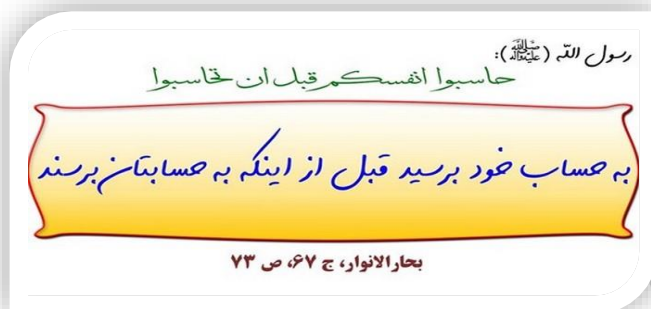
کان روز به علم تو چه افزود / وز کرده خود چه برده ای سود

معنی: هر شب که به بستر خواب می روی در مورد این موضوع خوب فکر کن که آن روز به علم تو چه چیزی را اضافه کرد و از اعمال خود چه سود و بهره ای را برده ای.

جامه: لباس / تامل: درنگ ، اندیشه / اندر این باب: درباره این موضوع / کرده: عمل

آرایه تناسب: شب و خواب // تلمیح به حدیث: « حاسبوا قبل ان تحاسبوا » به حساب کار خود برسید قبل از آن که به حساب کار های شما رسیدگی شود .

هوم کلی: حسابرسی به اعمال روزانه // مواظب و مراقب اعمال خود بودن

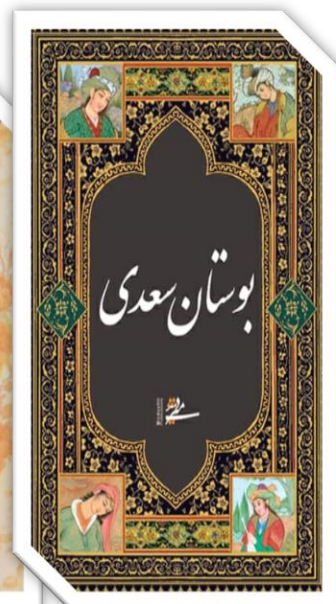
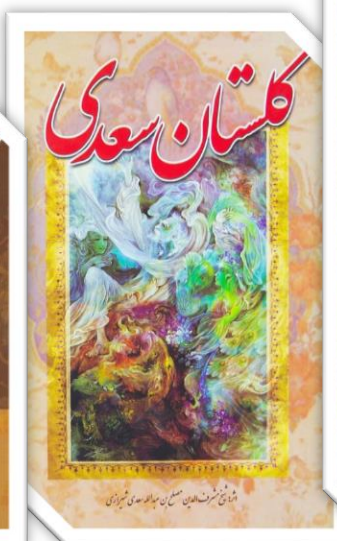
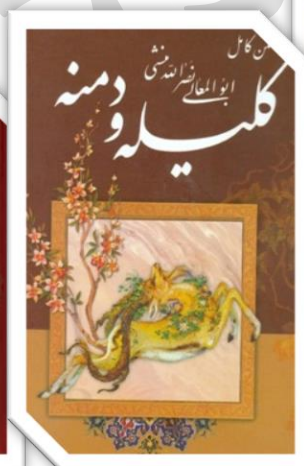
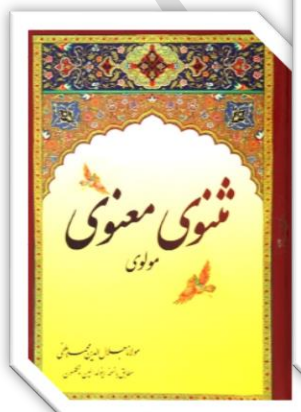
روزی که در آن نکرده ای کار آن روز ز عمر خویش شمار

معنی: روزی که در آن کار مفید و ارزشمندی انجام نداده ای، آن روز را از روزهای عمر خود بحساب نیاور.

واج آرایی «ر» «ک»

ادبیات تعلیمی اندرزی: سرشار از موعظه و پند است // راه بهتر زیستن و خوشبختی و سعادت را نشان می دهند

رین نمونه های ادبیات تعلیمی: بوستان و گلستان سعدی // مثنوی معنوی // کلیله و دمنه

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد